

DR. P. BURSCHTEL

Vadkármegeelőzés*

Már a bevezető idézet is ellentmondásra ingerel. „Erdő- és vadgazdaság egysége” soha sem létezett, bármennyire hangzottak is. Vadászat gyakorlásában az ökonomiai szempontok sohasem voltak jelentőségteljesek, inkább a vadászati lehetőségre irányult az erdőben tevékenykedők és felettesaik számára. Erdőben a vadgazdálkodás, akár a múltban, ma sem lehet gazdaságos. Áll ez főként akkor, ha számításba vesszük azt az aránytalan ráfordítást, amit magasan képesített és ennek megfelelően fizetett egyének által gyakorolt lelövés, vagy még inkább az, hogy a megfelelő vad elejtése érdekében idegen vadászok ilyenek általi kísértelése jelent. Közben még a vadhús ára is drámai módon lejjebb ment. Alapozza ezt egyrészt az a körülmény, hogy vadhús került helyen célszerűbben és jövedelmezőbbben is előállítható. Ennélfogva még inkább áll, hogy a nagyvadnak erdőn tartása mindenképp a vadászatot, a vadászok örömeit szolgálja. A vadgazdálkodás mindig csak ráadásnak minősül.

Hasonló módon kritikával kell fogadnunk Nüsslein idézett mondatát is, mely szerint éppoly könnyű nagyvad nélkül jó erdőművelést folytatni, mint nagy vadászélményt szerezni akkor, ha nem kell az erdőre ügyelni. A műveléssel ezzel szemben mindkettőt elérni. Ennek az ügyes idézetnek a keresztje azonban, hogy az erdők még Nüsslein életében, már ott, ahol művelés és vadászat egy kézben volt, vagyis az állami erdőkben, reménytelenül a vadásznak voltak szentelve – elriasztó következménnyel az erdőművelésre nézve.

Természetközeli erdő és vadászat

Ez semmi esetre sem maradhat így, ha komolyan vesszük a természetéhez közelebb álló erdőre irányuló követelést, úgy ahogyan az a nagyközönség részéről megnyilvánul és ahogyan az – az erdőművelő számára legfontosabb pontként – az erdő és az erdőgazdaság ökonomiai és ökológiai helyzete érdekében megkerülhetetlen. Természetéhez közelebbi erdőművelés óriási területeken követeli a fenyeseknek lombosokká átalakítását. Térségünknek végül is lombos fajok a természettől meghatározói. Ezek csaknem kivétel nélkül kedvelt táplálékai a nagyvadnak. Ez a dilemmája az erdőművelés és vadászat összehangolásának, ami eddig mindig az előbbi kárára zajlott. Wagenknecht által felhozottról, mely szerint „minden, ami a vadnak használ, egyben az erdőnek is jól jön”, erről valóban nem lehet beszélni. A csod. enyhítésének legfőbb lehetősége a kerítés, erdőművelés és vadászat elkülönítése ott, ahol a vad kényes erdőművelési célokra veszélyeztet. Ennek kihatását a müncheni egyetem tanterjén mutathatjuk be. Ez jellegzetes fenyesüzem, amit alaposan átalakítunk. Bár csak ezek vannak benne, és már hosszabb ideje erősen vadászuk, mégis szükség volt 439 ha-on több mint 90 kerítést építeni. A sokat esküdött erdő-vad egységről már szó sincs. Mivel ez nem lehet a bölcsesség teteje – gondoljunk csak az ilyen területen való kitermelési nehézségekre, az állandó kerítésfelügyeletre, az cseztükai bosszúságokra és a vállalhatatlan költségekre – más megoldást kell találni ennek a két, érdekellentétes, bonyolult együttesnek kezelésére.

A költségekre vonatkozóan meg kell jegyezni, a Bajor Legfelsőbb Számvevőszék figyelmeztetett nemrég, hogy egyedül 1991-ben a Bajor Szabadállam összesen 7700 km kerítés létesítését szubvencionálta az adópénzekből, s ez megfelle a München-Peking távolságnak.

Mit kell tenni?

Az a csülkösvad, ami nem honos térségünkben, csak a vadászat gazdagítását jelent. Erdőművelésileg és ökológiai-lag csak többlettermék jelent. Vonatkozik ez elsősorban a dárma és a muflonra. Semmi alap sincs ezért ennek állományának további megtartására. A természetesen honos csülkösvad állományát minden eszközzel arra a mértékre kell csökkenteni, ami elviselhető az erdőművelési célok eléréséhez olyanira, hogy azok minden kerítés nélkül megvalósíthatók. Hogy ez a cél elérhető-e és milyen mértékben, az könnyen lemérhető az ellenőrző kiskerítésekben belül és kívül tapasztalható felújulás összehasonlításával, ha egyébként nem volna szembeötlő. Minden ilyen felismerésnek oly egyszerűnek és gyorsnak kell lennie, amilyen csak lehetséges. Bonyolult, munkaigényes vizsgálatok, vadállománybecslések, vegetációfelmérések és egyéb hasonlóak, avagy az erdőrendezésnek hosszabb időszakokban történő állapotfelvelelei csak megnehezítik és elhúzzák a sürgető megoldást. Itt gyors, a mindenkori állapotnak megfelelő elhatározások szükségesek, amit minden erdőművelő a helyszín egyszerű jelzéseiből le tud vezetni, persze csak úgy, ha az erdész elsősorban erdőművelő és nem vadász.

A földhasznosítás természetközelségének rendkívül fontos mutatója az az energiamentiség, amit a napenergia kihasználásával be kell vetni, hogy azt termelékenységében megtarthassuk. Energia földmunkálás, trágyázás, növényvédelem, nemesítés stb. formájában. A többletenergia mindig magas a mezőgazdaságban és csekély az erdőgazdaságban. Ebben rejlik az erdőgazdaságnak nagy, ökológiai előnye, ezt jelenti a természethez közelsége.

A vadnak mindenféle etetése megtöri az erdőgazdálkodásnak ezt a sajátosságát. Ennek megfelelő a következménye is. Ez más szóval azt jelenti, hogy a vadat nyáron mezőgazdasági ökoszisztémában mértéktelenül kedvező táplálkozási viszonyok között tartjuk. Ezt nyári cseztetésnek tekinthetjük. Hogy az ily módon lehetővé tett magas számú populációt veszteség nélkül tovább tarthassuk a vadászat részére, az állatokat télen át is etetni kell. A vadászati üzem az etetéssel azt teszi, amit az erdőgazdaság tudatosan elkerül – az erdei ökoszisztéma produktivitásának mesterséges megnövelését. A vadállomány így nem alkalmazkodik a táj eltartóképességének minimumához, hanem a nyári ellátást többlettakarmannyozással egész éven át fenn kell tartani. Téli elhullás ezáltal csaknem kizárt és a lelövés legtöbbször úgy kerül megállapításra, hogy a magas állományszám megmaradjon, még a szaporulatot se lőjük ki. Ebből származik a vadállomány növekedése. Miután a vad az ilyen manipuláció után sem veszti el „vadságát” kellő mértékben, táplálkozása nem korlátozódik teljesen

* DER WALD c. szaklap 1993. 2. számában megjelent ellenvélemény lapunk 1992. 4. számában Dr. E. Wagenknecht, eberswaldei professzor által hasonló címen megjelentetett írásra, amelyben ő a vadnak az erdőgazdasági üzemszervekben termőhelyi faktorként kezelését javasolta. Fordította: Jérôme R.

a nyújtott takarmányra, hanem minden egyebet, a fás növények felújulásával együtt felszed, mindazt ami ízlik: tölgyet, juhart, kőris, jegenyefenyőt és gyakran még a bükk is eltűnik az újlataból, ha kis mennyiségben van jelen. Mivel lucot és erdei/feketefenyőt nem, vagy csak kevésbé csíp le, nem tűnik el, csak késleltetett lesz fejlődésük, így ezek végül ott is állománnyá alaknak, ahol a cél egészen más. Ezért, ha természetközeli erdőt természetközeli vaddal akarunk, akkor az etetést – az ökoszisztémának ezt az erdőművelésileg fordított kezelését – meg kell szüntetni és a vadállománynak az adott lehetőségekhez kell alkalmazkodnia.

Mutatis mutandis – vonatkozik ez az állati táplálékbázis bővítésére vonatkozó trágyázásra is. Ettől már csak azért is el kell határolódjunk, mert a magas értéktől nitrogén-immisziók az öreg állományoknak – hó, vihar és újszerű erdőkárosítások hatására – kiritkulása amúgy is beállt a vad életlehetőségeinek javítása sorába. Valószínű, hogy a vad táplálkozási lehetőségei az erdőben még soha olyan jók nem voltak, mint manapság – anélkül, hogy trágyáznánk.

A vadszántókkal, -lelelőkkel és egyéb, nem erdészeti földhasználati módokkal az erdőben ugyanaz az esél, mint az etetéssel. Ugyancsak megteremtik a magas vadlétszám létfeltételét anélkül, hogy elejét vennék az újlataból lerágásának. Az erdőművelő számára ezek – ha már megvannak – csak úgy tűnhetők meg, ha általuk a vad kilövése meggyorsítható, hogy ezek révén az egyetemen és szakfőiskolákon erdőművelésileg és ökológiailag alaposan kiképzett erdész szakembereknek drága idejüket a feltétlenül szükségesnél nem nagyobb mértékben kelljen fordítani olyan mindennapi tevékenységre, amihez nem kell több, mint egy, mindenki által könnyen elérhető vadászjegy. A többnyire bonyolult előírásokkal és szokásokkal szabályozott kilövési eljárást lényegesen meg kell könnyíteni. Mindenekelőtt a kilövési kvótát kell felemelni jelentősebb mértékben a tavaly vonatkozásában, kerítésen belül a vadat tilalmi idő alatt is lehetővé kell tenni, a trófea

jelentőségét a válogatásban nem csak az őzekre vonatkozóan kell végleg megszüntetni. Őz, dóm és muflon vadászatát mennyiségileg hosszú távon függetleníteni kell a kilövési kvótától.

Teljes védelem – erdőművelési érdekből

Egyes állatfajokra való vadászatot viszont erdőművelési szempontból meg kell szüntetni. Ilyenkor mindenekelőtt a madarak. Semminemű alapja nincs erdőművelésileg, ökológiaileg vagy természetvédelmiileg annak, hogy erdőinkben előforduló valamilyen madárfajra is vadászzanak. Hogy erdők még szajkót löjjenek, azt a madárfajt, amely mindenfajta nehézmagvak terjesztésével eléggé nem becsülhető szolgáltatottság, csak botránynak mondhatjuk. *Erdőben tehát madárra semmiféle vadászatot!*

Végül még itt vannak az eredetileg sokkal fajtagazdagabb és eredményesebb ragadozók maradványai térségünkben: a róka, a borz, a nyestek és egyes kisebb fajok. Erdőművelési szempontból valamennyien a legnagyobb mértékben jelentős: fontos, gyakran legfontosabb táplálékkuk az egérfélék. Ezek a rácsálók – mindenekelőtt is a pocokok – a csülkösvad után a legnagyobb veszélyt jelentik a lombos kultúrák számára. Elfűvesítenek lombos újlatabot és ezek gyakran csak olyan irtószerekkel hozhatók rendbe, amik nemcsak a kártevőknek, de más állatoknak, köztük az őket ragadozóknak is ártanak. Az erdőművelő teljes védelmet kell, hogy követeljen valamennyi olyan ragadozónak, amelynek az egérfélék a táplálékbázisa. Ha az állatvilágban az erdőművelésnek jelentőségteljes segítői vannak, akkor éppen ezek azok. És, ha alkalmitag nyulat, őzgidát is ejtenek, csak annál jobb: a nyúl a lombos újlatabotban gyakran éppoly bőszejt, mint az eger, és azt az őzet, amely ilyen „természetes” módon végzi, azt nem kell tetemes munkaidő ráfordításával elejteni, azzal az idővel, amellyel sokkal jobban hasznosíthatunk mással, pl. egyre igényesebb erdőműveléssel.

A muflonról...

Igen részletes elemzést olvashattunk a muflonról a Nimród 1992. decemberi számában. Megállapításával egyet is lehet érteni, talán csak erdészeti vonatkozásai kivételével.

A szerző, nagy területű tarvágásokat, tarvágások erdőfelújítási technológiát említi. Ha azonban jobban megfigyeli, azt láthatja, hogy a muflon élőhelye környékén nem tarvágások, hanem felújítógazások erdőfelújítás történik. S mint írja, ez „alapjaiban bolygatja meg a terület növénytakarmányait”. Am e „megbolygatást” nem tarthatjuk kizárólag az ember káros tevékenységének. Amikor az ember még nem vágott fát az erdőn, az erdő végét a szélöntés, a tűzvész okozta. A növényvilág akkor is „megbolygult”. Az öreg erdő helyén feltört a vágástéri növényzet, benne természetesen a facsemtek is. A felnövekvő facsemtek aztán fokozatosan fölékerekedtek a cserjéknek, fűveknek, gyomoknak, majd koronájuk záródva, bekövekezett a „nudum” állapot. Egészen a következő szélviharg, vagy az ember végezte felújítógazásig. A növénytakaró ilyen időszakos változása tehát ősi természetű jelenség, nem pedig az ember „káros” tevékenységének a következménye.

Ami pedig a felújítógazások „nagy területét” illeti, megfigyelésem szerint a nagyobb területű újlatabot kiheverti a vad károsítását, azt könnyebben lehet megvédeni. Az 1–2 hektáros fiatalosnak elég egy szarvascsapat, egy muflonnyáj néhány napos „látogatása”, és a több évi munkánk máris veszendőbe men. Főlölesleges lenne ezért a nagyobb felújításokat e szempontból kedvezőtlenebbnek feltüntetni.

Szó esik még az erdei tisztásokról, mégpedig, hogy azok csekély száma is oka a károsításnak. Csakhogy a vad éppen télen van táplálékszükében, amikor a tisztásokon semmit nem talál. Azt a finom fűvet meg egyébként sem találta fel, amit a vad jobban kedvelne a fászkák fiatal hajtásánál. A tisztások területének növelése tehát korántsem csökkentené a vad – legnagyobb – téli károsítását, de a nyárit is aligha.

A vadföldek területének növeléséről is sokat vár a szerző. A vadföld nagyon alkalmas a vad odacsalogtatására, de tudni kell, hogy az ott termelt takarmány legalább tízszer annyiba kerül, mint amennyiért a piacon megvehető. A vad táplálása, s ezzel a károsítás csökkentése céljára tehát a vadföldek aligha alkalmasak.

Elismervé a muflonra vonatkozó értékes megállapításait, az erdőre vonatkozókat még ki kell egészíteni a fentiekkel – úgy gondolom.

Reményfy László

Összegezés

Az erdőművelés és vadászat szokásos egy kézben való kombinálása oda vezetett – vagy legalábbis nem akadályozta meg –, hogy Németország erdei részének állapotát a vadászat határozza meg. A vadon élő állat vaddá vált. Az erdőnek nagy területű átalakítási – károsult helyeken megújítási – szükségessége olyan feladatok elé állítja az erdőgazdálkodást és az erdőművelést, amik csak a 200 évvel ezelőtiekkel hasonlíthatók össze, amikor az erdőgazdaság és erdészeti tudomány a kezdeteinél tartott. Természeteshez közelebbi és ezzel állékonyabb, de ökonómiailag is biztosabb erdők azonban csak úgy lehetnek, ha az erdészek viszonyukat a vadászat-hoz megváltoztatják és gondoskodnak arról, hogy ez a megváltozott felfogás a törvénykezésben is érvényesüljön. A vadon élő állatokkal való bánás tekintetében az erdőművelés erdész szakemberek és a magán erdőbirtokosok számára vételeként a következők kell szolgálnak:

Erdőművelés. Az erdőművelési célokat nagyon kevés ráfordítással – pl. kerítés nélkül – kell elérni. Ezért erdőműveléssel meghatározott mértékű vadállományt kell csak fenn tartani.

A szajkó-vetés nagy értékű erdőművelési segítség, ezért teljes tilalmat rá! Az egérfélék nagy veszélyt jelentenek a lombos újlata, ezért teljes védelmet a ragadozókra!

Természetvédelem és ökológia. Valamennyi otthonos állatfaj fenn kell tartani ott, ahol ezt az életér lehetővé teszi. A természet szerű erdőművelés az életfeltételek ezek, és sok növényfaj számára a jelen mértékben túl meg fogja javítani. Kell azonban, hogy a vadon élő állatok állományrűrségét sohasem a vadászat határozza meg, hanem a természeteshez közeli erdőállományhoz alkalmazkodják. Fietés csak ott jöhet szóba, ahol valamely állatfaj – alkalmasint szarvast – táji adottságok ellenére tartani kell. Állatfajokra, amelyeknek erre

nincs szükségük, nem kell vadászni. Vonatkozik ez minden madárra, de a ragadozókra is.

Állatvédelem. Semmiféle olyan vadászati módot sem szabad gyakorolni, ami állatvédelmileg megfontolandó, mint pl. a csapdázás alkalmatlan fegyverek használata, anyaállatok elejtése bármilyen állatfajhoz is tartoznak.

Vadászati jog. Az előírásokat természetesen be kell tartani. Ahol változtatás szükséges, azt erdészeti részről kell szorgalmazni. Vonatkozik ez pl. bizonyos állatfajok kilövésének tervezésének megszüntetésére, a védelmi időszak hosszára és a kötelező trófeabemutató eltolására.

Vadászat gyakorlása. A vadászatot minden nem állami erdőben az erdészek ellenőrzik. Ők képzettségükkel fogva alkalmasak az erdőművelési, természetvédelmi, állatvédelmi és vadászati jogi követelmények érvényesítésére. Csak ezért viselik a vadászati felelősséget – ezt a fogalmat általánosságban értve – a nem állami erdőben és csak ezért nem kerülnek ezek a vadászatok bérbeadásra. A vadászat gyakorlása ezzel szemben, amennyire csak lehet, elkötelezett vadászokat illesse a mindenkor erdészeti szervezetben (védkerület, erdőhivatal).

A vadászjegyen túl semmiféle különös képzettségre itt nincs szükség, nem kell ide erdőműveléssel és ökológiával több éven át magasan képzett szakember, aki ennek folytán drága is.

A szerző tudatában van annak, hogy tételei nem fognak osztatlan elismerésre találni, annál inkább ellenkezésre. Több, mint 45 éves erdészeti munkája azonban meggyőzte arról, hogy igényes erdőművelést csak úgy lehet folytatni, ha megoldja a vadászproblémát. Kismértékben ez nem megy. Nagyon szükséges ezért, hogy erdészeinkben olyan munka- és szemléletmód alakuljon ki, amely végül is erdő-termetvédelmet-ökológiát a vadászat fölé helyezi. A vadászatot tehát az erdőművelés szolgálatába állítja.

FAKITERMELÉSI MUNKAKULTÚRA ALAPÍTVÁNY

H-9400 Sopron, Roth Gyula u. 3. Tel/fax: 99/320 010

Más szakmákhoz hasonlóan, a fakitermelésben is egyre nagyobb szerepe van a kulturált munkavégzésnek. Ezért létrehoztuk a Fakitermelési Munkakultúra Alapítványt, amelynek célja a fakitermelésben dolgozók munkakultúrájának fejlesztése, továbbképzésének biztosítása, fakitermelő versenyek szervezése.

Magyarország – mint az 1970 óta létező Nemzetközi Fakitermelő Verseny elindítója – eddig minden versenyen részt vett. Nemzetünk hírnevének tartozunk annyival, hogy ez továbbra is lehetséges legyen, legközelebb 1993. augusztus 23-27. között, Svájcban.

A Nemzetközi Fakitermelő Versenyeken történő részvételen kívül a fakitermelési munkakultúra terjesztése érdekében szakmai kiadványok megjelentetését, továbbképzések és rendezvények szervezését, valamint szakirányú kutatások támogatását tervezi az alapítvány.

A Fővárosi Bíróság 11. Pk. 67459/3. sz. végzésével 2846-os sorszámmal bejegyezte, az APEH pedig 18041088-1-01 adószámmal nyilvántartásba vette az alapítványt.

Az APEH Fővárosi Igazgatósága 7130571374 sz. határozatában hozzájárult ahhoz, hogy az alapítvány adóalapcsökkentő kedvezmény igénybevételehez levonásra jogosító igazolást adjon támogatóinak.

Az alapítvány számláját az AGROBANK Rt. soproni fiókja vezeti. Számlaszáma: 339-98918/0211-8005.

KÉRJÜK, TÁMOGASSA ÖN IS A FAKITERMELÉSI MUNKAKULTÚRA ALAPÍTVÁNYT!

A Vízügyi Közlemények 1992. évi 3. füzében dr. Führer Ernő a Soproni-hegységben, 1988-90. években (vegetációs és nem vegetációs időszak) három erdőgazdasági szempontból fontos fajaj csapadék-visszatartásának (intercepciójának) vizsgálati eredményeit tette közzé.

Megállapította, hogy „hidrológiai szempontból a lombos állományok kedvezőbbek, mint a fenyők. Különösen azért, mert télen – amikor a vegetáció vízfelhasználása elenyésző – a lombos állományok csapadék-visszatartása jóval kevesebb. Az erdőszéle tehát már a fajajmegválasztással hosszú időre előre vetítve meghatározhatja egy erdőszél táj vagy vízgyűjtő vízháztartását.”

Kutatásainak hidrológiai és erdészeti jelentőségét mérlegelve rámutatott arra, „hogy az erdőgazdálkodás és vízkészlet-gazdálkodás célja között bizonyos ellentét jöhet létre. Ebben az esetben el kell dönteni, hogy egy adott vízgyűjtőn belül a rövidebb vágásfordulólal (fenyvesítés) megtermelt nagyobb mennyiségű faanyag vagy a vízgyűjtő vízháztartásának javítása a fontosabb”. Ugyanis – szövegezi le a szerző –, „az őshonos lombos fajok rovására történő lucosítás – a táj vagy a vízgyűjtő vízháztartása szempontjából – kedvezőtlen lehet.” Az erdésznek mindenképpen meg kell szüntetni a szerző azon megállapítást, hogy „a jövőben a tiszta víz az erdőgazdálkodásnak épp oly produktuma lesz, mint a faanyag vagy egyéb erdei melléktermék.”

Dr. Csötönyi József

ROVATVEZETŐ: BARÁTOSSY GÁBOR

Beszámoló az OEE Budapesti ERSZ helyi csoportjának 1993. április 17-ei rendezvényéről.

Az OEE Budapesti ERSZ helyi csoportja éves munkatervének megfelelően egy napos családi tanulmányutat szervezett a Börzsöny hegységbe április 17-én. A cél az egyik legkevésbé ismert, ám az egyik legérdekesebb magyarországi közepesmagasságú fennálló tartásunk lerovása volt. A táj, a termő-

hely, a geológiai és növényföldrajzi adottságok és az ottani élővilág egy nap alatt lehetséges mélységű megismerése.

A tanulmányút megszervezésében házigazdaként segítséget adott a váci Erdőtervezési Iroda. Kiemelkedő szakértelmével és önzetlen ismeretterjesztési tevékenységével a nagyszerű Móró Ferenc erdőmérnök kolléga tette minden résztvevő számára hasznossá, tanulságossá és emlékeztetéssé a napot.

A bejárt útvonal Nagymaros – Hegyestető – Szent Mihály-hegy – Zebegény volt. A vasúttal történő fel- és levonulás, a napos jó idő még csak fokozta a kellemetességeket.

Tóth Miklós

Helyi csoportunk, az éves tervnek megfelelően, idei első rendezvényét 1993. március 5-én tartotta a zalaegerszegi Szakszervezetek Székházában. Felkért előadónk: Schmotzer András, egyesületünk elnöke és Steiner József erdőfelügyelőségi igazgató voltak. Előadásai témája: egyesületünk szerepe az erdőtervény megalkotásában, illetve új erdőbirtokossági szervezetek megalakulása. A témák időszerűségét és érdekességét jellemzi, hogy a márciusi hóvihár okozta nehéz közlekedési feltételek ellenére szép számú hallgatóság gyűlt össze a kezdési időpontra. Külön örömről számolt, hogy a nagykanizsai helyi csoportban lévő kollégáink és Müller Imre, Zalaegerszeg város alpolgármestere is megtestesítették jelenlétüket rendezvényünkön.

Ezt az alkalmat szeretnék volna felhasználni arra, hogy a régiókban tevékenykedő országgyűlési képviselők figyelmét szakmánkra, az erdőtervény megalkotásának fontosságára ráirányítsuk.

Meghívásunkat dr. Szeghly István és Mészáros Béla képviselők fogadták el.

Schmotzer András előadásában áttekintette azt a több évre tartó fáradtságos és küzdelmes utat, melyet egyesületünk az erdőtervény megalkotásáért, az erdőgazdálkodást parciális érdekek mögé utasító szándék ellen és a szakma társadalmi elismertetéséért folytat. Hangsúlyozta, hogy úrrá kell lennünk a belső megosztottságon és ragaszkodnunk kell ahhoz a vezérelvhez, melyet a szakma képviselőiben az érdekeltek „Az erdőgazdálkodás helyzete és gondjai” című állásfoglalásban rögzítettek.

Steiner József az új erdőkezelési szervezetek megalakulásának és működésének nehézségeit esettelte. Borsodi példák felváltva, magas szintű jogi ismeretek átadásával nyújtott segítséget mindazoknak, kik a ma még szokatlan útra lépnek.

Mészáros Béla képviselő a parlamenti és bizottsági munka erdőgazdálkodást érintő folyamatait taglalta, dr. Szeghly István képviselő pedig a törvényalkotás érdekes műhelytitkaiba engedte bepillantást.

Az előadásokat a kérdések tömege követte, melyek egyaránt szóltak a felkért előadónak és a képviselőnek. A főbb témák – a teljesség igénye nélkül –, melyek terítékre kerültek: az erdőfenntartási alap működése és működtetése; a privatizáció; az erdőművelés helyzete az anyagi ellehetetlenülés közepette; a felszámolásra jutó szövetkezetek erdővagyonja; a magánérdekek és birtokosságok; az elharapózott falopások problémaköre.

A több, mint negyórás nyílt, őszinte hangvételű és jó hangulatú szakmai rendezvényről a helyi sajtó és televízió is beszámolt.

A hozzászólások után rövid taggyűlésre került sor, melyen új tisztségviselők megválasztása szerepelt a napirenden.

A helyi csoport gazdasági felelőseinek Nauratyll Józsefnek választottuk, választmányi tagnak Hajdú Tibort javasoltuk.

Zalaegerszegi helyi csoport

A soproni helyi csoport március 17-e szervezte rendezvényét „A soproni erdők erdőrendezési koncepciója” címmel az EFE rektori tanácstermében. A téma bevezető előadását dr. Király László, tanszékvezető egyetemi tanár tartotta. Ebben a Sopron város körzetében lévő erdők üzemtervezési kérdésköréből elsősorban a Hegyvidéki Erdészeti egységét, ezen belül a túltartott, illetve az új üzemtervi időszakban vágásértékelő váló lucfenyvesek hozadékszabályozását, az erősen megemelkedett korosztályi szerkezet tervezői kérdéseit érintően fejtette ki véleményét. Összességében annak adott hangot, hogy hiba lenne a szakmailag megalapozott véghasználati előírás mértékét utólag, mesterséges beavatkozással, külső tényezők alapján korlátozni.

Az előadást 17 hozzászólás követte. Ezekből kivétel nélkül kicsengett a soproni erdők jelenlért és jövőjéért érzett közös felelősség hangja.

A rendezvény tapasztalatait az érintettek jól tudták hasznosítani a két soproni erdők üzemtervi előzetes jegyzőkönyveinek április 6-7-i tárgyalásai során, valamint Dauner Márton főosztályvezetőnek a témakört érintően tett április 8-i, személyes, helyszíni látogatása alkalmával.

A rendezvény és az utána lefolytatott tárgyalások eredményeként, az üzemtervező kollégák munkájának köszönhetően minden bizonnyal olyan erdőtervek fognak születni, melyek a szakma közös kincsének, a soproni erdőknek a javát fogják szolgálni.

Román József

A Magyar Szocialista Párt Erdészeti Csoportja állásfoglalása

1993. április 21-én megalakult a Magyar Szocialista Párt Országos Agrártárgozatának Erdészeti Csoportja. Az alakuló ülés résztvevői áttekintették a magyarországi erdők és az erdészet helyzetét.

Megállapították, hogy a szocialisták erdészeti politikája csak azon a felismerésen alapulhat, amely szerint a globális és ezen belül a lokális létfenntartás alapfeltétele a megfelelő környezet, melynek döntő, mással nem helyettesíthető eleme az erdő. Ez szakszerű, a szűken értelmezett gazdasági érdekeltségeken túlmutató társadalmi és nemzeti elkötelezettségű tevékenységet követel.

Az MSZP Erdészeti Csoportja egyetértően csatlakozott az Országos Erdész Gyűlés állásfoglalásában megfogalmazott javaslatokhoz.

Hangsúlyozta, hogy:

- az állami erdők egységét a jövőben is meg kell őrizni;
- az ország összes erdejére kiterjedő szakhatósági és igazgatási feladatok ellátására szakmailag önálló Országos Erdészeti Hivatali kell létrehozni;
- a tartósan állami tulajdonban maradó erdők tulajdonosi jogainak érvényesítése csak a létrehozandó Országos Erdészeti Hivatal felügyelete alá rendelt, 100%-ig állami tulajdonú kezelő szervezet kialakításával lehetséges;
- az erdők létét veszélyeztető, kizárólag profitorientált részvényszerzési formát még átmeneti megoldásnak sem lehet elfogadni;
- az állami erdők egységének megmaradása érdekében, a már kárpótásra kijelölt állami erdőkön túlmenően erdőt csak az új Országos Erdészeti Hivatal, illetve létrehozásáig az illetékes szakminisztérium egyetértésével, a mezőgazdasági területek (parlag) elfoglalása után lehessen kárpótásra kijelölni;
- a jövőben az erdőt érintő kárpótási eljárások során a föld aranykorona-értéke mellett a faállomány reális értékét is vegyék figyelembe;

– a tulajdonviszonyok – jelenleginél gyorsabb ütemű rendezése után mielőbb meg kell kezdeni az erdőtelepítést.

A szocialista erdészek kifejezésre juttatták együttműködési készségüket az erdők sorsáról felelősséget érző valamennyi szakmai és társadalmi szervezettel.

Budapest, 1993. április 21.

**A Magyar Szocialista Párt
Erdészeti Csoportja**

Az erdőművelési szakosztály február 22-i rendezvényén (melyen 43-an vettünk részt) munkatervének megfelelően „A számviteli törvény erdőművelési vonatkozásai” és „Az Országos Erdészeti Alap működése” című témákat tűzte napirendre. Előadók *Osváth Györgyné* és *Merkel Gábor* voltak.

A témaválasztásban az erdők művelésével, fenntartásával kapcsolatos növekvő aggodalom játszott szerepet, melyet az erre vonatkozó új jogszabályok inkább súlyosbítottak, mint enyhítettek. Az előadásokat követő vita a szóban forgó jogszabályok számos ellentmondását tárta fel – sajnos ezek közül többre *nem kaptunk megnyugtató magyarázatot*.

Reményfy Lászlóné

Az OEE győri csoportja, a Burgenlandi Erdészeti Egyesület, a Fertő-tavi Nemzeti Park, az Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság és a Szombathelyi Erdőfelügyelőség képviselői február 18-án „Az elmúlt évtizedekben végrehajtott vízsabályozások hatása a rábaközi erdőkre” témakörben helyszíni bemutatóval összekapcsolott tanácskozási tartottak Kapuváron. A vitaindító előadást *Varga Endre* erdészeti igazgató és *Kovács Mihály* szakszervezőségi vezető, a helyszíni bemutatókat pedig *Kocsis László* és *Korodi Sándor* műszaki vezetők tartották. A rábaközi tölgy-körös-szil ligeterdők talajvizét lesüllyesztő vízsabályozások és a „cseri” erdőket sújtó csapadékhány tette aktuálissá a rendezvényt.

A résztvevők az alábbi ajánlásokat tették:

– Az elszórtan elhelyezkedő ligeterdők-tömbökre külön-külön talajvíz-feltöltést szolgáló öntözési tervet kell készíteni. Ahol lehet, ott meg kell építeni a duzzasztóműveket, fenékgátakat, és haladéktalanul meg kell kezdeni a talajvíz gravitációs úton történő feltöltését.

– A meglévő csatornák felújításával, átalakításával és vízzel történő feltöltésével meg kell próbálni a folyóktól távolabb eső erdőtestek talajvíz-utánpótlását, a környező mezőgazdaság érdekében figyelembevételével.

– Az erdők (és a társadalom) hosszú távú érdekét szolgáló öntözővizet ökológiai célzatú víznél kell tekinteni és igénybevétele ingyenesnek kell lenni. Ennek elfogadtatására a KEFAG forduljon az illetékes hatóságokhoz.

– A talajvízhány következtében másodlagosan fellépő, de a pusztulást felgyorsító fagyöngy- és fakinfertőzést vissza kell szorítani.

– A burgenlandi erdészokkollégákkal egyetértve fogalmazódott meg, hogy a kocsányos tölgy a szomszédos tájainkon olyan válságba jutott, hogy megmentése végett közös megfigyelő és információk kapcsolatát kell kialakítani.

– Az elsősorban légköri szárazság miatt válságba jutott, foltoosan száradó „cseri” fenyveseket a tájtermészetes és a termőhelyet legjobban tűrő csertölgygel kell leváltani.

– Követelmény legyen a jelenlévők számára az, hogy a jövőben minden, a tájat érintő beavatkozás esetén az erdők érdekében határozottabban kell fellépni.

A tanácskozás után a résztvevők a rábaközi erdészet iharosi kerületében a Kis-Rába partján lévő tölgy körös erdőt, a szobavölgyi kerületben a fenyőpusztulást és cser magvetéssel történő felújításokat, a fertődi kastélyhoz kapcsolódó kerületben a tölgyszáradásokat tanulmányozták.

Balsay Endre

Az erdészettörténeti szakosztály idei második ülését Budapesten tartotta. *Dr. Kollwintz Ödön* az erdőfelügyelet, az erdőfelügyelőségek történetéről készített dolgozatát ismertette. Történeti vizsgálódásában kiemelte az erdőfelügyelet jelentőségét a többféle tulajdonú erdőkben, országos erdőterületekben. A múltból leszárt tanulság: csak szervezett, erős erdőfelügyelettel valósítható meg az erdészeti szakmai cél: az erdők fennmaradása, területük lehetőség szerinti növelése. A hozzászólók, *dr. Hajdú István*, *dr. Csölönyi József* és *Szakács László* szintén ez utóbbi gondolatot erősítették meg.

Dr. Nagy Domokos Imre „A Kis-Balaton 1945 és 1952 között” címmel tartott előadást. A hazai természetvédelem 1945 utáni történetének jelentős eseményét, ti. a Kis-Balaton védetté nyilvánításának és kezelésének viszonyait számtalan dokumentum feldolgozásával mutatta be. A védetté nyilvánítás folyamatában külön is kiemelte az erdészek szerepét. *Szakács László* hozzászólásában kiegészítésekkel tett a Kis-Balaton 1945. évi állami tulajdonba vételének körülményeihez, *dr. Hajdú István* pedig az előadó megjegyző, élvezetes stílusát dicsérte. A szakosztályülés az egyesületi kiütemezésekre tett javaslatok megtárgyalásával ért véget.

Dr. Oroszi Sándor

A lapban megjelent cikkek szerzői

Bartha Dénes	EFE	Sopron
Boda Zoltán	ERTI	Budapest
P. Burschel	prof.	München
Cebe Zoltán	ny. erdőmérnök	Körmend
Csoka Péter	FM ERSZ	Budapest
Führer Ernő	ERTI	Sopron
Kolonits József	ERTI	Budapest
Lakatos József	ERFATERV	Budapest
László Péter	ökológus	Pomáz
Mátyás Csaba	EFE	Sopron
Othmar Gries	erdőmérnök	Ausztria
Papp Tivadar	MEFAG	Pécs
Purger Zoltán	erdőmérnök	Zalaegerszeg
Reményfy László	ny. erdőmérnök	Eger
Somogyi Ilona Csilla	EFE	Sopron
Szepesi András	FM ERSZ	Budapest
Takács László	EFE	Budapest
Tóth István	ERTI	Debrecen
Tóth Zoltán	EFE	Sopron

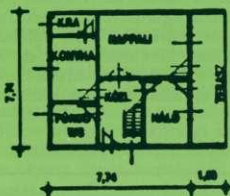
RÁCKEVEI GYORSLAKÓHÁZAK

VADÁSZHÁZAK ÉS ERDÉSZHÁZAK

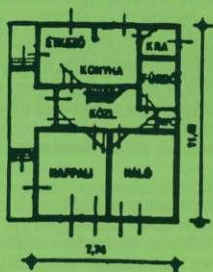
CAT-120 ALPESI GYORSLAKÓHÁZ

CAT-120 Alpesi GYORSLAKÓHÁZ

Hasznos alapterület: 60,0 m²
 Beépíthető tetőtér: kb. 60,0 m²
 Irányára: 1 021 000 Ft + áfa
 (Alapozás, cserép, szakipar, elszállítás,
 illetve tetőtér-kiépítés nélkül.)

C-200 Családi GYORSLAKÓHÁZ

Hasznos alapterület: 81,3 m²
 Beépíthető tetőtér: kb. 50,0 m²
 Irányára: 987 000 Ft + áfa
 (Alapozás, cserép, szakipar, elszállítás,
 illetve tetőtér-kiépítés nélkül.)

Szociálpolitikai kedvezmény + hitel + bankkölcsön, mint családi házra, igényelhetők. Házilag is összeszerelhetők, de kérésre vezető szerelőpárt biztosítunk a falak felállításához (28 800 Ft + áfa). A tetőszerkezetet helyi ács szakember is összeszerelheti. Felállíthatók: 6-8 nap alatt. Lakhatóvá tehetők: kb. 60 nap alatt.

Kiválóan hőszigetelt falak: K = 0,53. Födémek: K = 0,35.

MEGRENDELHETŐK ÉS MEGTEKINTHETŐK:

ARCHITEKTÚRA-GYORSLAKÓHÁZ KFT. Bemutató telepe, RÁCKEVE, Eötvös u. 67.

Félfogadás: hétfőtől péntekig 9-12 és 14-17 óráig, szombaton 9-12-ig.

Telefon: (24) 385-289. Telefax: 22-3501.

Ügyintéző: dr. Czerny Károlyné üzemigazgató, Bede Miklós és Groszmann József üzletkötő.

Olcsóbb és nagyobb gyorslakóházakat is forgalmazunk. (Ifjúsági, Családi, Alpesi stb.)

Kérésre részletes, ingyenes tájékoztató prospektust küldünk.